

Voorbeelduitwerkingen gespreksleidraad PTA nlt - havo/vwo

Aan de hand van dit document kun je als vaksectie met elkaar in gesprek gaan over het opzetten of verbeteren van het PTA nlt. De vragen helpen je om gezamenlijk beredeneerde keuzes te maken die aansluiten bij landelijke eisen, visie en beleid op schoolniveau en jullie wensen en inzichten op vakniveau. Bij elke vraag is ter illustratie een voorbeelduitwerking opgenomen voor een PTA havo (links) en een PTA vwo (rechts). In veel gevallen zijn voorbeelden voor havo ook denkbaar voor vwo, en andersom.

1. Wat is de onderwijsvisie van de school? Waarmee profileert jouw school zich? Hoe wil je dit verwerken in het PTA nlt?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
<p>Onze school heeft gekozen voor nlt, omdat het past bij de visie van onze school. Wij willen leerlingen goed voorbereiden op het vervolgonderwijs (met name HBO). Aangezien nlt een vernieuwend vak is over actuele vraagstukken die worden aangeboden met veel aandacht voor (studie)vaardigheden, sluit het vak goed aan bij het bètaonderwijs op het HBO. In het PTA krijgen de studievoordigheden voor het HBO dan ook een duidelijke plaats.</p> <p>Wij hebben een doorlopende leerlijn vaardigheden opgezet, waarbij we de modules zo hebben gesorteerd dat leerlingen telkens een nieuwe of meer gecompliceerde vaardigheid moeten toepassen. Deze vaardigheden maken onderdeel uit van de afsluitende toets bij elke module.</p>	<p>In de visie van de school speelt samenhang tussen de vakken een belangrijke rol. Nlt is bij uitstek een vak dat bestaat uit samenhang en disciplines verbindt vanuit complexe vraagstukken. De verschillende bètavakken verzorgen tezamen het vak en stellen samen de keuze voor de modules en de daarbij behorende toetsen vast.</p> <p>Met het aanbieden van nlt-modules bieden we leerlingen ervaring met het oplossen van hedendaagse interdisciplinaire vraagstukken.</p>

2. Wat is de visie op toetsing en examinering van de school? En hoe wil je dit verwerken in het PTA?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
<p>Onze school kiest voor een gevarieerd aanbod aan toetsen, passend bij de gevraagde kennis, vaardigheden en houdingen. Er wordt niet alleen schriftelijk getoetst, maar er worden ook mondelinge en praktische opdrachten beoordeeld. Denk daarbij aan presentaties, debatten, ontwerpen en een portfolio.</p> <p>Bij het vak nlt worden verschillende toetsvormen aangeboden. Zo wordt elke module afgesloten met een schriftelijke toets en een praktische opdracht. Op de havo bieden we meer toetsen aan op basis van deze praktische opdracht.</p>	<p>Kwaliteitsborging van onze toetsen is voor de school belangrijk. Om die kwaliteit van onze toetsen te waarborgen, beoordelen de docenten elkaars toetsen op validiteit, betrouwbaarheid en haalbaarheid.</p> <p>Voor de praktische opdrachten hebben we richtlijnen inclusief rubrics opgesteld samen met het vaksteunpunt van de universiteit in onze regio.</p>

3. Wat is de gezamenlijke visie van de vaksectie op nlt En hoe wil je dit verwerken in het PTA?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
<p>De basis van nlt is interdisciplinariteit. Als vaksectie willen we uitstralen dat samenwerking belangrijk is. We willen leerlingen laten zien dat complexe vraagstukken alleen kunnen worden opgelost als de bètavakken daarin samen optrekken. Onze vaksectie gaat daarin zelfs verder en zoekt samenwerking ook buiten de bètasectie. De keuze voor de modules laat dat dan ook zien, namelijk samenwerking met docenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Techniek in de module Technisch ontwerpen, • Informatica in de module Dynamische modellen, • LO. in de module Sportprestaties, • CKV in de module Van Gogh onder de loep. 	<p>We willen in het vak nlt benadrukken dat nlt een interdisciplinair vak is dat wordt gegeven door een breed team. In de inleidende les bij elke module wordt aan leerlingen ook duidelijk gemaakt welke monovakken een rol spelen. Wij zijn vrij om ons eigen programma vast te stellen en zorgen dan ook voor een gevarieerd aanbod aan onderwerpen, opdat wij het aandeel van alle bètavakken goed tot uiting laten komen en de verbinding met de buitenwereld laten zien. Elke docent mag zijn voorkeuren voorleggen. Met de gezamenlijke vaksectie bepalen wij de keuze voor elk cohort, waarbij we ernaar streven om telkens ook nieuwe modules te gebruiken.</p>

4. Welke bronnen gebruik je bij het op-/bijstellen van je PTA?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
<p>De sectie maakt gebruik van de SLO-handreiking NLT om te bepalen welke domeinen verplicht zijn. Voor inspiratie over de keuze van modules en voor het invullen van de domeinen is de website van de Vereniging NLT en de moduledatabase gebruikt.</p>	<p>De sectie maakt gebruik van het examenprogramma NLT (www.examenblad.nl) om te bepalen welke domeinen verplicht zijn. Voor inspiratie over de keuze van modules en voor het invullen van de domeinen gebruiken we de handreiking van SLO en de uitwerkingen van de vaksteunpunten van de universiteit in de regio.</p>

5. Hoe komen alle domeinen van het schoolexamen in balans aan bod in het PTA?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
<p>De modules die wij kiezen zijn getoetst aan de domeinencheck in de moduledatabase. Zo weten we of we alle domeinen voldoende aan bod laten komen. Daarbij is ons uitgangspunt dat het aanbod van modules gevarieerd is. We hebben een matrix waarbij we de modules koppelen aan de domeinen zodat we in een oogopslag kunnen zien, of er sprake is van balans in domeinen.</p>	<p>Wij zijn als school vrij in het kiezen van de modules, waarbij het uitgangspunt is dat we voldoen aan het examenprogramma. De moduledatabase helpt ons daarbij. De vaardigheden zoals beschreven in domein A en het interdisciplinaire karakter (domein B) worden in het PTA apart vermeld.</p>

6. In je PTA mag je onderwerpen opnemen die niet in het examenprogramma staan. Wat zijn de overwegingen om hier wel/niet voor te kiezen?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
De richtlijn van de Vereniging NLT is om gebruikt te maken van minimaal 75 procent gecertificeerde modules. In de resterende 25 procent geven wij als school de ruimte aan het eigen modules over lokale vraagstukken. Ook kunnen leerlingen in de vrije ruimte modules verdiepende opdrachten uitvoeren.	Nlt is een vak voor leerlingen die iets extra's aan kunnen. In datzelfde licht passen ook de olympiades. Daarom bieden wij in de vrije ruimte de leerlingen de olympiade-module aan, waarbij zij zich voorbereiden op en deelnemen aan meerdere bètaolympiades.

7. Hoe passen de gekozen toetsvormen bij het doel van de verschillende toetsen in het PTA?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
Bij de keuze van de modules zorgen we ervoor dat naast de inhoudelijke eindtermen ook de vaardigheden-eindtermen uit domein A aan bod komen. Bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • Leef met je hart: informatievaardigheden (A1) • Bewust overwogen biertje: communiceren (A2) • Forensisch onderzoek: onderzoeken (A5) • Dynamische modellen: modelvorming (A7) • Leven met robots: ontwerpen (A6) 	Het uitgangspunt van NLT is om maximaal 50 procent van de toetsen schriftelijk af te nemen, omdat de gevraagde vaardigheden zich daar minder voor lenen. Die andere 50 procent toetsing bestaat uit het geven van een presentatie, het schrijven van een advies, het opleveren van een prototype en het schrijven van een natuurwetenschappelijk verslag. We kiezen afwisselend voor een module met heel veel focus op praktijk en een vervolgmodule die wat meer theoretisch is van aard.

8. Hoe zijn de SE-toetsen over de leerjaren van de bovenbouw verdeeld?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
De meeste modules worden afgesloten met een schriftelijke toets en een praktische opdracht. Op de havo behandelen de leerlingen acht modules: vier in elk leerjaar. De eerste twee modules dienen louter voor de introductie van het vak en tellen mee met in het voortgangscijfer. De overige zes toetsen bepalen het schoolexamencijfer.	Het vwo behandelt elf modules verspreid over drie leerjaren. De toetsen en opdrachten bij de vier modules in leerjaar 4 tellen mee in het overgangscijfer. De toetsing en beoordeling in leerjaar 5 en 6 bepalen het SE-cijfer, elk voor 50 procent, waarbij de SE-toetsen per leerjaar van gelijke weging zijn.

9. Hoe en met wie wordt het PTA periodiek geëvalueerd?

Voorbeeld 1 (havo)	Voorbeeld 2 (vwo)
<p>Wij evalueren elk jaar met de vaksectie het PTA. Daarnaast spreken we op de jaarlijkse NLT-conferentie met collega's over de knelpunten en mogelijke oplossingen. We streven ernaar om ieder jaar minimaal een andere module in ons PTA vast te leggen en daarmee een 'oude' module te vervangen.</p>	<p>Net als de sectiebrede proefwerken die niet meetellen voor het examen worden alle toetsen nadat ze zijn afgenomen besproken en geëvalueerd met de sectie. Ook is er jaarlijks een gesprek met de examen-commissie over de leerpunten rond het SE uit het afgelopen jaar. Om de twee jaar komen de NLT-secties van alle scholen van de stichting een middag bij elkaar om ideeën uit te wisselen. Het bespreken van PTA's is daar een onderdeel van.</p>